

– Dagdrømmene mine får du aldri

Monica Winther (41) er kjent for sine grensesprengende performancer. Hun vil pirke i det som ikke bør pirkes i, gjøre det man ikke bør og si det man ikke tør. Nå åpner hun dørene til atelieret, men hva hun drømmer om får vi aldri vite.

Intervju av [Una Mathiesen Gjerde](#)Foto: Oslo Open1 time siden [Kunst / Oslo Open](#)

Presentert i samarbeid med Oslo Open

– Noen ganger bare stirrer jeg ut i luften og hører på musikk. Jeg er veldig glad i å dagdrømme, det er jo helt magisk. Det er vår frihet å kunne reise

med sinnet, hvor vi vil. Der kan man jo oppnå hva man vil. Det er jo helt vilt, sier Winther.

– *Hva dagdrømmer du om?*

– Dagdrømmene mine får du aldri.

Monica Winther er født i Bergen, men vokste opp i Sandnes. Etter å ha studert kunst i både Oslo og Bergen, har hun til slutt funnet roen i hovedstaden.

Winthers kunstnerskap er rikt i omfang og uttrykk. Hun arbeider i hovedsak med performance og installasjoner, men ofte går de to kunstformene over i hverandre og flettes sammen med andre kunstformer som skulptur og tegning.

– Jeg jobber primært med performance som uttrykksform, da ofte satt sammen av flere elementer og forskjellige medier til totalinstallasjoner som ofte koker over av detaljer og referanser. Jeg jobber også frem mange enkeltverk i ulike medier, der det ene nærer det andre og til sammen blir det mitt eget kunstneriske økosystem, forteller Winther.

Samarbeid som utvider horisonter

Med utgangspunkt i det performative beveger Winther mellom ulike kunstsjangre. I tegneprosjektet «Mindtroopers» jobber Winther sammen med Nina Skarsbø og Morten Ising:

– Med tegning som uttrykksform er vi i en konstant diskusjon når vi tegner. Bildene blir på den måten abstrakte gjengivelser av samtalene rundt bordet. Et sosiologisk eksperiment, med tegning som redskap. Målet er å tegne 5000 «mind trips».

Tegningene monteres på en kvadratmeter store plater, som til sammen har størrelsen på en tre-roms leilighet.

Samarbeid med andre kunstnere er et gjentakende trekk ved Winthers

kunstneriske produksjon.

Prosjektene skal ha utvidet hennes kunstneriske horisont, og hindret henne fra å stagnere:

– Jeg har vært veldig heldig med samarbeidspartnerne mine. De er fantastiske mennesker og kunstnere alle sammen. Det ligger en enorm styrke i det å stå sammen om noe, å lage noe sammen. Jeg elsker det, og lurer på hvor jeg hadde vært uten dem, egentlig.

Winther trives godt i eget selskap, men kunne ikke vært foruten sine samarbeidsprosjektet. (Foto: Oslo Open.)

Sammen med Kenneth Lien og Magnus Hovland Vanebo, holdt Monica Winther en Myrmalm-performance under festivalen Soppen i Ekebergparken. (Foto: Monica Winther.)

Myrmalm

Under åpningen av Høstutstillingen i fjor, viste Winther «Myrmalm», et performancesprosjekt hvor hun i samarbeid med kunstnerne og multinstrumentalistene Kenneth Lien og Magnus Hovland Vanebo, skapte lydbilder for det performative.

– Konseptet dreier seg om utvinningsprosessen der det grove og urene materialet myrmalm foredles og blir rent og solid, for så å smis ut til en uendelig mulighet av former. Alt fra våpen til munnharper, forteller Winther.

«Myrmalm» ekspreminterer musikalsk og visuelt. Perfomancen kan oppleves som en slags konsert, men blir i realiteten noe helt annet i det Winther, Lien og Hovland Vanebo inntar scenen. Kostymer fungerer som skulpturer, og skulpturer fungerer som instrumenter.

– Parallellene til prosessen dreier seg om uttesting og foredling av ideer og eksperimenter slik at vi til slutt ender med en essens, en *sound*, et visuelt uttrykk og en atmosfære.

Winther og Kjersti Vetterstad som performancefigurene «Mom & Jerry». (Foto: Monica Winther.)

Detaljrikt opprør

«Myrmalm» utvikler seg kontinuerlig gjennom nye eksperimenter. Noe som på mange måter kjennetegner Winthers utforskende praksis. Hun går grundig til verks ned til minste detalj:

– Min fascinasjon for detaljer føles uendelig. Ofte liker jeg en sammensetning av det stygge, det rare og det vakre.

Winthers detaljfokus kommer også til uttrykk i hennes ti år lange samarbeidsprosjektet med Kjersti Vetterstad «Mom & Jerry».

I tidsrommet mellom 2006 og 2016 skapte de ikke bare en rekke performancer, men et eget univers, hvor Mom og hennes skitne sønn Jerry går fra å være gatekunstnere til å nå toppen av den internasjonale samtidskunstscenen.

– Ved å utagere overklassens uttalte og uuttalte fordommer mot massens forestillinger om kunst, setter «Mom & Jerry» spørsmålstegn ved

etablissementets moralske verdier, og deres definisjon av god og dårlig smak, sier Winther.

Bak alle detaljene og historien rundt de to performancekarakterene ligger det en slags protest:

– I det senkapitalistiske samfunnet, der de økonomiske, abstrakte kreftene gjør hverdagen uvirkelig, og hvor individet selv fungerer som verktøyet for markedsføringskreftene, kan kunstnere som Mor og Jerry – med sin DIY trash-estetikk, og med sine hybride piratkopierte merker og produkter – sees som opprør, sier Winther.

Winther har testet både sin egen og publikums utholdenhet ved flere anledninger. Performance «She Who Walks Alone» varte i åtte timer. (Foto: Monica Winther.)

Grenseløs

Winthers performancer virker nesten grenseløse, både rent tidsmessig og tematisk. I 2007 holdt hun en åtte timer lang performance under utstillingen «She Who Walks Alone» på Tafakag.

– Takafag var en viktig arena drevet av de unge kunstnere, nærmere bestemt Ivan Galuzin og Kristian Skylstad, hvor flere unge kunstnere fikk muligheten til å ha utstillinger. Steder som dette banet vei for meg og

mange andre, forteller Winther.

Performansen i 2007 er ikke den eneste lange performansen Winther har gjennomført. På valgdagen i 2013 holdt hun og Vetterstad en sju timer lang performance som karakterene Mom & Jerry.

– Vi delte ut gammeldansk og tyrkershots utenfor valglokalene, med masse flyers av ymse sort. Vi gikk deretter opp til Nygårdsparken. Vi kunne ikke avsløre at vi var i karakter fordi det rett og slett kunne være farlig. Det var mange som var skeptiske, som var klare for å ta oss. Men, da var det ekstra viktig å spille en troverdig sliten dansk dame på syretriipp. Å ikke kunne gå ut av rollen, både av respekt for de rundt meg, men også for ikke å få bank. Det ga meg en lærepenge og en helt utrolig opplevelse. Det forandret meg som menneske.

Drømmer og kaos

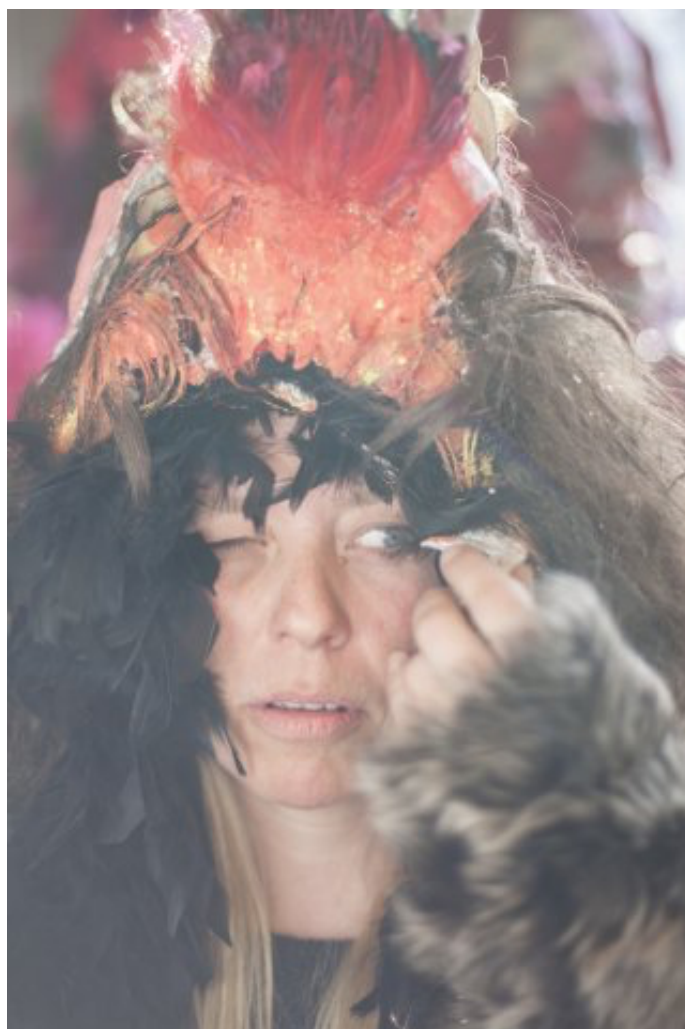
I løpet av en dag på atelieret er Winther gjennom det meste; hun tegner, maler, jobber på noen skulpturer, synger eller danser.

– Noen ganger bare stirrer jeg ut i luften og hører på musikk. Jeg er veldig glad i å dagdrømme, det er jo helt magisk. Det er vår frihet å kunne reise med sinnet, hvor vi vil. Der kan man jo oppnå hva man vil. Det er jo helt vilt, sier Winther.

– *Hva dagdrømmer du om?*

– Dagdrømmene mine får du aldri.

Winther arbeider alltid som om hun skal ha en utstilling:

Winther viser frem et av sine skulpturelle kostymer.
(Foto: Oslo Open.)

– Det kan nok se ut som kaos for andre, men for meg er kaos den beste formen for orden.

For Winther dreier det seg ikke utelukkende om uorden, og hennes kunstneriske uttrykk er preget av kaos:

– Mitt univers er et visuelt kaos som dyrker akkurat de undertrykte tingene. Skulpturene mine er satt sammen av det som tilsynelatende ser ut som avfall fra en vestlig konsumkultur, men det er objekter som over tid har blitt investert med mine personlige minner og historier, og som er satt sammen med biologisk materiale fra menneskekroppen, dyreknokler og elementer fra naturen.

Etter en utstilling kan Winthers verk skifte form:

– Jeg demonterer og setter de sammen på andre måter. Noen forblir, mens andre transformeres. Det er en komposthaug i stadig endring.

Vi får nok aldri vite hva Winther drømmer om, men på spørsmål om hvem hun håper at besøker atelieret hennes under Oslo Open, nevnes det i fleng:

– Nina, Morten, Solveig, Christopher, Christopher, Gustav, Anka, Linn, Anders og Anders, Ivan, Leo, Marius, Christian, Trude, Kåre, Karin, Fredrik, Natalia, Maren, Marianne, Marita, Jonathan, Zeb, Marius, Magnus, Kenneth, Ina, Kjetil, Janine, Gilda, Anna, Tori, Vemund, Narve, Helga, Kari, Tormod, Torgny, Kjersti, Lovisa, Georgiana, Vilde, Line, Tommy, Mira, Lise, Anne, Grete, Tony, Joachim, Sjur, Hanne, Elisa, Munan, Randi, Christian, Alexander, Johannes, Jade, Elisa, Jason, Jardar, Young, Terje, Cecilie, Ruth, Anja. Silje, Rita, Kim, Eivind, Anna, Marie, Maria, Markus, Leif, Johanna, Kristine, Jakob, Ask, Sofie, Jonathan, Audar, Mio, Hedda, Leo, Arja, Snorre, Torgny, osv. pluss mange med dobbeltnavn, rare navn og navn fra andre land. Pluss gallerister, samlere og kuratorer, som ser at dette er verdt sin vekt i gull! De aller fleste er velkomne.